

# Nebojujte se psem!



**Jednoho dne se přihlásili do kursu poslušnosti manželé středního věku s dvouletým teriérem. Pes prý neposlouchá, dělá si co chce, na přivolání reaguje, jak se mu zlíbí, a také na ně vrčí.**

**P**sa zkoušeli cvičit, přečetli spoustu knížek a dospěli k závěru, že pes je dominantní. Oba manželé na cvičení poctivě docházeli, trénovali jsme přivolání, poslušnost na vodítku...

Brzy jsem si však všimla, že mezi psem a majiteli chybí soulad a pevnější pouto. Cítila jsem, že majitelé a pes spolu vůbec „neladí“ a že pes je zjevně nešťastný. Naše setkání pokračovala a já jsem pochopila, že oba majitelé jsou již natolik ovlivněni pomýlenými názory různých „odborníků“, že bude velmi těžké jejich vztah se psem změnit.

## NAD SÍLY MAJITELŮ

Majitelé onoho teriéra se ke psu chovali trošku nesmyslně a nakonec se ho začali bát. Pes totiž zjistil, že pokud na ně zavrčí, bude mít klid, protože v tu chvíli couvnou. Přístup majitelů se ani po opakovaných návštěvách nijak výrazně nezměnil, stále trvali například na tom, že psa nebudou odměňovat a motivovat ke spolupráci doporučeným způsobem. V jejich představách byl pes nezvladatelný a nevypočitatelný, nedokázala jsem je

přesvědčit o opaku. Jednoho dne mi k mému překvapení s pláčem sdělili, že to bohužel vzdávají, protože tento pes pro ně představuje příliš tvrdý oříšek, takže ho jedou ho dát utratit. Požádala jsem je, aby zvíře přivezli ke mně. Všechno se odehrálo velmi rychle, byli už na cestě k veterináři. Tak jsem se stala dočasnou majitelkou Britíka. Majitelé byli moc rádi, že jsem si ho vzala. Bydlel s námi více než půl roku, věřila jsem tomu, že všechno pro něj nakonec nějak dobře dopadne. Po celou dobu našeho společného soužití neměl větší problémy, psychicky se srovnal, choval se vzorně ke všem návštěvám a byl docela milým psem.

## NOVÁ RODINA

Asi za půl roku k nám přijeli zedníci dělat novou fasádu a zmínili se o tom, že šéf firmy zrovna shání psa. Britík mu poté padl do oka natolik, že o něj projevil zájem. Nadšení bylo oboustranné. Druhý den přivezl manželku, o všem jsme si popovídali. Usoudila jsem, že tito lidé jsou pro Britíka ti praví, a pejska jim dala. Celý příběh má ovšem ještě svůj konec

- věřte nebo ne, jednoho dne se bývalí majitelé z jednoho konce Prahy a noví majitelé z druhého konce Prahy potkali - v hospodě. Britík tam předváděl k pobavení publika své komediantské kousky (popros s piškotem nad čumáčkem, zatančuj, pozdrav) a jeho nový pán se dmul pýchou. Když ho oslovili jeho původní pánové, nereagoval.

## NEDĚLEJTE Z KOMÁRA VELBLOUDA!

Mnoho lidí se domnívá, že když jejich pes chodí první ze dveří, loudí, vyskočí na gauč a vrčí při přetahování o hračku, je dominantní, a začnou se snažit jeho chování napravit. Někdy při tom zapomenou na zdravý selský rozum a chovají se ke svému psovi tak, aby působili jako dominantní alfa vlk ve smečce. Jak se s podobným přístupem vyrovná mladý pes, který je z neznalosti veden svými lidmi naprosto nesmyslně, bylo patrné právě na onom teriérově a vídám to bohužel často i u jiných psů, se kterými se setkávám. Někteří lidé mi telefonují s žádostí o program převýchovy pro tříměsíční a čtyřměsíční

štěňata, která jsou prý velmi dominantní (!), protože jim okusují ruce a neposlušně chají. Já se domnívám, že tato štěňata jsou zcela normální - spíše by mě překvapilo, kdyby štěně nezkusilo okusovat ruce lidí. Ovšemže nechceme, aby pes celý život okusoval ruce, ale prožívat to přehnaně dramaticky není nutné.

## HIERARCHIE VE PSÍ SMEČCE: MYTY A SKUTEČNOST

Soužití několika psů ve smečce má svá pravidla. Vůdce smečky nemusí nikoho přesvědčovat, že je vůdcem - vůdce totiž ve smečce o své hodnostní postavení nebojuje, konflikty většinou přehlíží. Vůdce smečky naprosto nemá potřebu bojovat o své hodnostní postavení, konflikty vznikají obvykle mezi níže postavenými jedinci, kteří si potřebují vybojovat mezi sebou své místo ve smečce. Vůdce psí smečky má pevný pohled, autoritu, sílu osobnosti. Nemusí být ani fyzicky nejsilnějším a může být obojího pohlaví. Podřízení psi sami provádějí rituály podřízenosti a zdravení vůdci ve smečce - zpravidla olíznutím tlamy, leháním na bok nebo na záda či podřízeným postojem.

Pokud stabilní smečce psů, která roky žije společně, vysypete do trávy větší dávku piškotů, celá smečka začne piškoty rychle sbírat ze země. Jak piškotů ubývá, odbíhají od společného jídla níže postavení jedinci - mladí psi, mladé feny, další psi, feny, jako poslední zůstane u piškotů březí fena a vůdce smečky psů, který nakonec zůstane u posledních piškotů úplně sám. Pokud vůdce odvolám a přeruším činnost krmení, nastoupí na volné místo další zvíře hodnostně v pořadí a mohou se přidat i další jedinci. Stačí však vůdce pustit zpátky k piškotům, a psi se okamžitě bez konfliktu sami stáhnou.

Málokdo má možnost pozorovat chování psů ve vlastní smečce, ale měli byste vědět, že smečka jí podanou potravu najednou. Pokud rozhodíte potravu, nestane se, že by všichni psi v pozoru čekali, až se nají první pes (pravidlo, že vůdce přijímá potravu první) a potom druhý a třetí atd. To by se stalo pouze tehdy, je-li méně potravy na malé ploše či v misce - spořádal by ji vůdce. Dodržují se však určitá pravidla a mnoho rituálů. Proto se nemusíte obávat, že když vaše



Přehnaná přisnost může škodit

### Můj tip:

**Pokud potřebujete zlepšit soulad mezi sebou a svým psem, je řešením:**

1. cvičení spolu s vhodně zvolenou motivací pro psa (mnoho lidí podceňuje motivaci, a proto jejich psi nezlepšují svou pozornost při učení),
2. správný postup při výcviku,
3. společně trávený čas včetně procházek,
4. vést psa tak, aby ho to bavilo.

štěňátko bude jíst z misky dříve než vy ze svého talíře nebo když budete večeret současně, podpoříte tím jeho dominanci. Stejně tak je celkem normální, když pes vybíhá první ze dveří - je zkrátka zvědavý, chce jít ven, těší se na procházku nebo na něco, co je za dveřmi. Můžeme mluvit o nevychovanosti, ale tvrdit, že takový pes je nebezpečně dominantní, je přehnané. Pokud pes táhne na vodítku, zřejmě jste zanedbali trénink ovladatelnosti na vodítku, málo nebo špatně jste ho učili, že na vodítku se netahá. Ale opět to neznamena, že pes je dominantní. Je nesmysl, že pes, který spí na gauči, bude dominantní, vždyť ve psí smečce se vůdce může vzdát nejlepšího místa na spaní, protože takové věci bere s nadhledem. Spousta psů spí na gauči nebo na křesle a nejsou dominantní.

## S PŘISNOSTÍ OPATRNĚ!

Nepřehánějte výchovu svého tempera-

mentního vyrovnaného štěněte přísným vystupováním a zákazy, mohli byste si vychovat bázlivce, nezřídka s obrannými reakcemi. Snažte se vyvarovat toho, že psu budete vládnout trestáním, které může být i psychické - nesmí první do dveří, nesmí na gauč, nesmí jíst první - a nedělejte předčasné závěry z toho, že je neposlušný - toto chování nemusí mít s dominancí nic společného.

Už jen tím, že budete psa vést, vychovávat, správně cvičit a učit správně, že se o něj budete starat, krmit ho a denně se mu věnovat, dosáhnete toho, aby vás uznával.

## NEHRAJTE SI NA VLKY!

Někteří lidé se dokonce domnívají, že nejvhodnější je uplatňovat na psu jako výchovný prostředek vrčení, kousání do ucha apod. To už je naprosto směšné a psům to bohužel neprospívá, protože jsou zmatení - takhle se skutečně žádný vůdce ve smečce psů nechová. Tak se mohou chovat pouze jedinci usilující o dočasné vyjasnění momentálního vztahu s jiným jedincem - dva jedinci sobě rovní. Život vůdce ve stabilní smečce je v podstatě bezkonfliktní, vůdce má u všech členů absolutní autoritu a úctu, stačí pohled či zavrčení. Samozřejmě v případě potřeby vůdce „držého“ psa bleskurychle potrestá výpadem. Obvykle však roli vychovatelů převezmou níže postavení jedinci, takže vůdce nemá v tomto směru žádnou práci. Navíc pokud mladý pes včas provede podřízený rituál, vůdce se ho nedotkne - má sociální zábrany. Je důležité vědět, že pokud se psem začnu „bojovat“ - třeba vrčením nebo převalováním, pokud si budu desetkrát denně hrát na „trestajícího vlka“, pes, který instinktivně ví, jak se chová skutečný vůdce smečky, od vás dostane signál, že s vámi má bojovat o postavení, vlastně mu dáváte najevo, že jste sobě rovní. Umíte si jistě představit zmatek v psychice takto vedeného psa!

Snažte se svému psovi být pokud možno normálním pánem či paničkou a nevěřte všem radám o výchově psů. Někdy totiž mohou na psychice vašeho psa napáchat více škody než užítku.

Věra Brunclíková,  
ambra@iol.cz